

ФУНКЦІЇ КОНТРОЛІНГУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Другова О.С., Долина І.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Основні постулати сучасної філософії контролінгу, сформульовані українськими та зарубіжними вченими, звучать наступним чином: пріоритет рентабельності діяльності організації над зростанням об'ємних показників. Розміри організації, обсяги випуску, кількість філій і клієнтів, асортимент продукції, сума балансу і т. п. є другорядними порівняно з ефективністю роботи організації в цілому і її підрозділів; зростання обсягів бізнесу організації виправданий лише при збереженні колишнього рівня або зростанні ефективності; заходи щодо забезпечення зростання прибутковості не повинні підвищувати допустимі для конкретних умов функціонування організації рівні ризиків. Основною функцією контролінгу є координація. У сфері обліку завдання контролінгу включають створення системи збору і обробки інформації, істотної для прийняття управлінських рішень на різних рівнях керівництва. Контролінг підтримує процес планування шляхом виконання наступних завдань:

- 1) формування та розвиток системи комплексного планування;
- 2) розробка методів планування;
- 3) визначення необхідної для планування інформації, джерел інформації і шляхів її отримання.

У функції контролінгу входить також проведення спеціальних досліджень, що визначають стан і тенденції розвитку організації в ринкових умовах: створення та застосування методики розробки цільової картини і цільових показників організації (контролер сам не ставить мети, але забезпечує процес визначення цілей, наприклад цільового показника рентабельності капіталу); орієнтація робіт з планування «знизу вгору» для забезпечення досяжності цілей організації, сформульованої «зверху вниз» в рамках правил, встановлених цільовою картиною; збір та аналіз даних про зовнішнє середовище; порівняння з конкурентами; обґрунтування доцільності злиття з іншими фірмами або відкриття (закриття) філій; проведення калькуляції для особливих замовлень; розрахунки ефективності інвестиційних проектів; відстеження тематики, яка не увійшла до затвердженого плану на майбутній господарський рік; забезпечення подання фактичної інформації, відповідної планових показників на кожному робочому місці, і ін. До техніко-економічних функцій контролінгу належать: 1) обліково-аналітична функція; 2) контрольно-інформаційна функція; 3) методична. Виділення цільових і технічних функцій контролінгу дозволяє визначити усередині функціонального управління програмно-цільовий, системний і процесний підходи в управлінні. Диференціація функцій контролінгу дозволяє виділити окремі завдання і регламентувати раціональні правила і процедури їх здійснення.